

معرفی پهنه برشی بیچند و آرایه شواهدی از جنبایی آن

مهدی بیلویی، کارشناس ارشد زمین شناسی ساختمانی، mehdiyabal@gmail.com
علی نظری فهندری، کارشناس ارشد زمین شناسی ساختمانی، a.nazari.f@gmail.com
نیره صبور، دانشجوی کارشناسی ارشد زمین شناسی ساختمانی، پژوهشکده علوم زمین، saboor.nayereh@gmail.com
ساسان باقری، استادیار گروه زمین شناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، sbagheri@yahoo.com

چکیده :

پهنه برشی بیچند حاصل عملکرد یک گسل امتداد لغز راستگرد با امتداد شمالی - جنوبی است. چین خوردگی واحدهای سنگی پلیو- پلیوستوسن در نتیجه عملکرد گسل بیچند حکایت از فعالیت های جدید این گسل دارد. حضور ساختارهای S,C و پورفیروکلاست های میلونیتی از یک سو و مکانیزم جنبشی گسل های فرعی و چین های مربوطه از سوی دیگر حرکت امتداد لغز راستگرد این گسل در محدوده سنی میوسن تا عهد حاضر را تصدیق می کنند.

کلید واژه ها: پهنه برشی، گسله بیچند، خاور ایران.

Abstract:

The Bichand Shear Zone" is the result of a NS right-lateral strike slip fault. The Plio-pleistocene layers were folded by the recent movements of the Bichand Fault. The most important micro-structures related to the activities of this fault are shear band cleavages, the S,C patterns, the mylonitic porphyroclasts; on the macroscopic scale, the minor fault and fold patterns associated to the fault yields the Post Miocene actions.

Keywords: Shear zone, Bichand Fault, East Iran.

مقدمه :

دگرریختی جنبا در ایران حاصل همگرایی صفحه های تازی- اوراسیا است (Walker and Jackson, 2004). فلات ایران نرخ همگرایی ۲۵ mm/yr در راستای E۱۵N (Berberian, M and Yeats, 1999) تا ۲۲±۲ mm/yr در راستای N ۸±۵ E (Vernant et al, 2004) را بین این دو صفحه تحمل می کند. این حرکت به سوی شمال فلات ایران و پایین بودن نرخ جابه جایی بلوک هلمند نسبت به اوراسیا موجب ایجاد برش راست بر، بین ایران مرکزی و افغانستان (۱۶ mm/yr، Vernant et al, 2004) شده است که بر روی گسله های راستالغز راست بر شمالی- جنوبی در اطراف کنده لوت انباشته می شود. گستره مورد مطالعه در حد فاصل دو ایالت ساختاری نهبدان- خاش در خاور و بلوک به نسبت پایدار با سرگذشت قدیمی و پیچیده لوت در باختر قرار دارد. غالب جوانترین ساختارهای متأثر از فعالیت گسل- های امتداد لغز با مولفه شیبی است، عناصر ساختاری بیشتر در قالب حرکت امتداد لغز (Strike slip) شکل گرفته است (سالاروند، ۱۳۸۵). گرفته اند راه اصلی ارتباطی به منطقه مورد مطالعه، جاده زاهدان- نهبدان و جاده نهبدان- دهسلم است. این ناحیه بنابر موقعیت خاص زمین ساختی که به آن اشاره شد، به شدت خرد شده است و در واقع بیشترین دگر شکلی بوجود آمده در این ایالت بصورت شکستگی نمایان شده است. ارتباط بین بیشتر واحدهای سنگی گسلیده و حتی ریخت شناسی این منطقه به وسیله این شکستگی ها کنترل شده و لزوم انجام مطالعه بر روی گسله ها و پهنه های برشی گستره را نشان می دهد. پهنه برشی که در این نوشتار به آن پرداخته می شود به سبب نزدیکی به روستای بیچند بدین نام نامیده شده است.